

Євросоюз як «відкритий проект»

У представництві місії ЄС в Україні 3 липня пройшла прес-конференція Голови Представництва ЄС в Україні Яна Томбінські, Надзвичайного і Повноважного Посла Литовської Республіки Пятраса Вайтекунаса та Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Хорватія Томіслава Відошевича з нагоди прийняття Литвою головування в Європейському Союзі та початку повноправного членства Хорватії в ЄС. Ішлося про Євросоюз як «відкритий проект», пріоритети головування Литви в Європейському Союзі, досвід вступу Хорватії до цієї спільноти, а також перспективи підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

У своєму слові Посол Ян Томбінські наголосив на значенні головування Литви, зокрема в контексті очікуваного в листопаді у Вільнюсі саміту «Східного партнерства». Він підкреслив значення самого саміту для України та її майбутнього, а також щиро привітав Хорватію з повноправним членством у Європейському Союзі.

Позиціонуючи ЄС як «відкритий проект», Ян Томбінські наголосив, що вступ Хорватії до Євросоюзу засвідчує, що «європейський проект залишається привабливим для модернізації країни, стабілізації демократії, стабілізації добросусідських відносин і найкращого використання можливостей країни».

Розповідаючи про досвід своєї країни щодо вступу до ЄС, Посол Республіки Хорватія Томіслав Відошевич сказав, що переговори з Європейським Союзом є «не лише справою гармонізації законодавства в парламенті; вони також стосуються найважливішої речі: виконання цього законодавства». Торкаючись переваг європейської інтеграції для молоді, він зазначив: «Найбільшою перевагою вступу до ЄС є те, що ми будемо жити у вільній Європі, у якій немає воєн. А це означатиме багато для молодих людей і нових поколінь».

Томіслав Відошевич згадав складний і тривалий шлях, який пройшла Хорватія, починаючи зі здобуття незалежності, випробувань вітчизняної війни, перехідного періоду становлення інституцій і суспільства до складних і вимогливих переговорів щодо членства в ЄС. Він підсумував, що, насправді, це було того варте, наголосивши на зна-

ченні національної згоди з усіх важливих факторів у політиці та суспільстві загалом щодо європейської перспективи Хорватії.

Посол підтвердив значення ЄС як «відкритого проекту» та відзначив роль своєї країни в реалізації подальшого євроінтеграційного процесу сусідніх країн. Він висловив готовність обмінюватися досвідом з Україною через поглиблення двосторонніх відносин в усіх галузях. Томіслав Відошевич також повідомив про заходи, яких вживає МЗС Республіки Хорватія, компетентні інституції країни та очолюване ним посольство для забезпечення максимально швидкого й ефективного опрацювання документів громадян України для отримання візи згідно з прийнятими зобов'язаннями щодо членства Хорватії в ЄС, а також повідомив про від-

криття візових центрів у різних містах нашої країни.

***

Зосередивши увагу пріоритетів на пріоритетах головування Литви в Раді ЄС, Посол Пятрас Вайтекунас підкреслив, що його країна спиратиметься на три головні цілі: побудову надійної Європи, Європи зростання та відкритої Європи. Пріоритет надійної Європи буде зорієнтовано на створення стабільного фінансового сектору та надійних державних фінансів, а також ефективного економічного врядування, націленого на зростання та більш потужну соціальну політику. Мета Європи зростання передбачає збільшення інвестицій у дослідницьку діяльність і технологічний розвиток, глибшу інтеграцію внутрішнього ринку, а також кращий рівень пра-

ДОВІДКА. Назвавши головування країни «історичними шістьма місяцями», Президент Литви Далія Грибаускайте нагадала, що Литва є «першою країною Балтії, яка головує в Раді Європейського Союзу». «Литва бере на себе дуже відповідальну та амбітну місію з координації рішень, важливих для 28-ми країн ЄС, у складний для Європи момент», – зазначила вона. Одним із ключових завдань литовського головування буде «зміцнення ЄС як планетарної моделі відкритості та безпеки», про що йдеться в офіційних пріоритетах головування, оприлюднених урядом країни. Вільнюс зосередиться на «більш тісній інтеграції ЄС із його східними партнерами» та підтримуватиме укладання угод про вільну торгівлю зі стратегічними партнерами Євросоюзу – США, Японією, Канадою та іншими країнами. Литва прагнутиме «надати поштовх спільній безпековій та оборонній політиці, посилюючи співпрацю зі своїми партнерами, а також шукаючи кращої відповіді на нові безпекові виклики». Інші пріоритети стосуються внутрішніх справ Європейського Союзу: побудови системи надійних державних фінансів, подальшого розвитку банківського союзу ЄС, втілення реформ, націлених на побудову економічного врядування в Євросоюзі, подальшого поглиблення й інтеграції спільного ринку ЄС. Вільнюс сприятиме створенню внутрішнього енергетичного ринку Європейського Союзу до 2014 р., щоб після 2015 р. жодна країна в ЄС не була ізольованою від мереж енергопостачання.

целаштування населення та стабільну політику соціальної безпеки. Мета відкритої Європи включає в себе ефективну боротьбу проти всесвітніх викликів, просування демократичних цінностей, внесок у зміцнення безпеки країн-сусідів та активний захист прав громадян Євросоюзу. Вільнюс зосередиться на більш тісній інтеграції ЄС із його східними партнерами та прийме у себе саміт «Східного партнерства» в листопаді 2013 року. Литва також прагнучиме продовження процесу розширення Євросоюзу, а також розумнішого контролю за зовнішніми кордонами ЄС та кращої координації зовнішнього виміру його енергетичної політики.

Ознайомлюючи присутніх із пріоритетами литовського головування, Пятрас Вайтекунас також звернув увагу на наявність безробіття та необхідність пошуків економічної діяльності ЄС4 енергетичного об'єднання Європи; охоплення внутрішнього енергетичного ринку до 2014 р., завдяки якому члени Євросоюзу могли б зекономити близько 35 млрд. євро й економічно та ринково пов'язати ЄС із США та Канадою.

***

Торкаючись теми Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Ян Томбінські зауважив, що найголовнішим є не її підписання, «головна річ – її виконання та серйозне ставлення до того, що в ній записано. Йдеться не про якийсь церемоніальний акт, а про довготривалі зобов'язання обох сторін». Тож, говорячи про перспективи членства України в ЄС, Ян Томбінські застеріг: «Намагай-

теся ставити правильні запитання у правильний час – і вчасно на них відповідати. У ці дні ми повинні дати відповідь на запитання щодо Угоди про асоціацію. Якщо не дамо відповіді щодо цієї угоди, то всі інші запитання будуть безпідставними».

Зі свого боку Пятрас Вайтекунас заявив: «Ми не лише віримо в те, що Україна буде частиною Європейського Союзу, ми також думаємо, що Україна повинна бути частиною ЄС. І ми серйозно працюємо над тим, щоб поглибити розуміння важливості України в Європі...»

Відповідаючи на запитання про затримку з ухваленням євроінтеграційних законів в Україні, Ян Томбінські сказав: «Український парламент було обрано 28 жовтня. Зараз надворі липень. Скільки часу ми втратили від моменту початку роботи цього парламенту! Чотири з п'яти фракцій, присутніх у Верховній Раді, разом мають повну більшість і наголошують на потребі зробити все можливе для підписання Угоди про асоціацію. Але як ці декларації співвідносяться з реальністю? Якби всю енергію [яку використали на інші речі] присвятили роботі, потрібній для ухвалення законів, тоді все було б зроблено вчасно. У політиці завжди краще керувати політичним часом, а не працювати під тиском подій. І зараз ми перебуваємо в ситуації, коли час визначає порядок денний, а не навпаки».

«Одним із головних чинників для Вільнюського саміту «Східного партнерства», – зазначив Я. Томбінські, – є побудова довіри у відносинах між ЄС та Україною. Цієї довіри пев-

ний час бракувало. Якщо ми стикаємося з рішеннями, які ухвалюються в останній момент, я сумніваюся, що ця довіра буде між нами».

Відповідаючи на запитання про лібералізацію візового режиму, Ян Томбінські пояснив: «Для завершення поступу [у виконанні Першої фази Плану дій з візової лібералізації] усе ще бракує закону щодо боротьби проти дискримінації, а також законодавства щодо створення адміністративних агенцій з боротьби проти корупції та із захисту даних. Ці закони пов'язані з Планом дій щодо візової лібералізації. Якщо їх не ухвалить, не відбудеться й оцінки поступу, здійсненого Україною. Є певні технічні процедури: спочатку повинні бути ухвалені закони; потім Уряд України має подати Європейській Комісії свою оцінку того, що було зроблено; потім Європейська Комісія, разом із державами-членами ЄС, повинна оцінити цей поступ. І тільки після цього можна перейти до наступної фази [Плану дій з візової лібералізації]. Ми планували, що всі ці речі [ухвалення законодавства, подання звіту, проведення його оцінювання з боку ЄС] будуть завершені до Вільнюського саміту «Східного партнерства...»

Ян Томбінські застеріг, що в цьому разі не йдеться про умови, нав'язані ЄС, натомість – про взаємну домовленість: «Про ці речі спільно домовилися з Україною, і вони не є чимось таким, що раптом надійшло з Брюсселя». На завершення Голова Представництва ЄС в Україні побажав усім успіхів.

Володимир СЕМЕНОВ